Kraków, 01.06.2022

Dr hab. Marta Najda-Janoszka, prof. UJ
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

Ocena osiągnięć naukowych dr inż. Joanny Machnik-Słomki w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości

1. Podstawy formalne sporządzenia recenzji

Podstawą prawną do sporządzenia recenzji jest pismo dr hab. Lilli Knop, prof. PŚ, Przewodniczącej Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości z dnia 4 kwietnia 2022 roku, informujące o powołaniu mnie przez Radę Doskonałości Naukowej na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr inż. Joanny Machnik-Słomki. Podstawę prawną sporządzenia recenzji stanowiły przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (DZ. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.).

Recenzję sporządzono na podstawie dokumentacji przedłożonej przez Habilitantkę:
- wniosek o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie: nauk o zarządzaniu i jakości,
- dane wnioskodawcy (Załącznik 1),
- dokument potwierdzający nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk humanistycznych (Załącznik 2),
- autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych (Załącznik 3),
- wykaz osiągnięć naukowych (Załącznik 4),
- nośnik danych zawierający elektroniczną wersję złożonych dokumentów (Załącznik 5),
- monografia J. Machnik-Słomka, *Model zdolności innowacyjnej przedsiębiorstw.* Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa TNOiK „Dom Organizatora", Toruń 2020, ss. 336, ISBN 978-83-7285-975-4 wskazanej jako osiągnięcie naukowe wynikające z zapisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (DZ. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.).

Oświadczam, że nie jestem współautorką żadnej z przedłożonych publikacji, ani recenzentką w procesach wydawniczych publikacji wskazanych we wniosku.

2. Podstawowe informacje o Habilitantce

Pani dr inż. Joanna Machnik-Słomka jest absolwentką Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Gliwicach, gdzie w 1995 roku uzyskała tytuł zawodowy magistra inżyniera. Od początku swojej kariery naukowej Habilitantka związana jest z Politechniką Śląską w Gliwicach. Po ukończeniu studiów została zatrudniona na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej na stanowisku asystenta w Katedrze Podstaw Zarządzania i Marketingu. Od 2003 roku, w którym uzyskała stopień naukowy doktora nauk

humanistycznych, do chwili obecnej pracuje na stanowisku adiunkta na wyżej wymienionym Wydziale.

3. **Kryterium I – weryfikacja posiadania stopnia doktora (art. 219 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce)**

Dr inż. Joanna Machnik-Słomka uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych, nadany Uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w 2002 roku na podstawie rozprawy doktorskiej zatytułowanej „Społeczne aspekty tworzenia parków technologicznych i przemysłowych w tradycyjnych regionach". Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. Dr hab. Jacek Wódz, natomiast recenzentami byli prof. dr hab. Marek S. Szczepański oraz prof. dr hab. Inż. Jan Stachowicz.

Wniosek: Pierwszy wymóg ustawowy został spełniony.

4. **Kryterium II – ocena osiągnięcia naukowego (art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce)**

Jako osiągnięcie naukowe w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (DZ. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.) dr inż. Joanna Machnik-Słomka wskazała autorską monografię, opublikowaną w całości, pt. *Model zdolności innowacyjnej przedsiębiorstw.* Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa TNOiK „Dom Organizatora", Toruń 2020, której recenzentami wydawniczymi były prof. dr hab. Ewa Bojar oraz prof. dr hab. Teresa Kraśnicka.

Monografia ma łączną objętość 336 stron, w tym: 10 str. wprowadzenia, 248 str. części właściwej, 10 str. zakończenia, załącznik w postaci kwestionariusza obejmujący 5 str. oraz wykazy: 20 rysunków, 57 tabel, oraz spisy literatury obejmujący 651 pozycji.

Osiągnięcie naukowe oceniono pod względem wkładu w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, w szczególności uwzględniając kwestie merytoryczne i metodyczne. W ramach przeprowadzonej oceny odniosłam się do a) doboru tematu, b) celów pracy, hipotez badawczych c) doboru metod i narzędzi badawczych d) wartości naukowej pracy i jej wkładu do nauk o zarządzaniu i jakości.

a. Dobór tematu

W opracowaniu, podjęto ważną i aktualną problematykę dotyczącą istoty i znaczenia zdolności innowacyjnej w kontekście zarządzania innowacjami. Główną przesłanką podjęcia problematyki badawczej przez Habilitantkę była chęć wypełnienia luki poznawczej dotyczącej tworzenia i oceny zdolności innowacyjnej przedsiębiorstw z perspektywy doskonalenia zarządzania innowacjami. Pomimo wielu badań prowadzonych nad problematyką innowacyjności istniejący stan wiedzy nadal pozostaje w znacznej mierze fragmentaryczny w zakresie opisu, wyjaśnienia i prognozy złożonych relacji między czynnikami wpływającymi na sprawność i efektywność procesów tworzenia nowej wartości. Ujęcie tematu z perspektywy zdolności dynamicznych oraz modeli dojrzałości zdolności stanowi interesującą propozycję, zarówno w wymiarze koncepcyjnym, jak i empirycznym. Przedstawiona argumentacja zasadniczo nakreśla istotność i aktualność podjętej problematyki, oraz jej osadzenie w istniejącym dorobku nauk o zarządzaniu i jakości. Niemniej, biorąc pod uwagę zamysł

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej

Instytut Przedsiębiorczości

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

badawczy i proponowane w pracy ujęcie modelowe uwzględniające efektywność a nawet przewagę konkurencyjną przedsiębiorstwa, wyraźnie odczuwalny jest niedosyt opisu jednoznacznie akcentowanych w istniejącej literaturze przedmiotu wyzwań dotyczących konceptualizacji, operacjonalizacji i walidacji modeli dojrzałości dla zdolności organizacyjnych. Brak jest treści wyjaśniających sposób powiązania dwóch optyk – zmienności w rozumieniu koncepcji dynamicznych zdolności z determinizmem i liniowym (kaskadowym) podejściem do zmiany w modelach dojrzałości. Dalsze wątpliwości dotyczą nie w pełni klarownej prezentacji problemu badawczego w ramach prowadzonej narracji. W przedstawionej we wstępie formule wysiłek badawczy ukierunkowany jest na *„poszukiwanie czynników kształtujących zdolność innowacyjną"* (s. 10). W dalszej części pracy następuje rozbudowanie ram koncepcyjnych problemu, w sposób wątpliwy nie tylko stylistycznie, ale i logicznie – [badania koncentrujące się] *„na analizie zależności między takimi zmiennymi, jak zdolność innowacyjna, traktowana jako kryterium oceny zarządzania innowacjami w dążeniu do doskonałości, a poziomem jej organizacyjnej dojrzałości w powiązaniu z efektywnością oraz przewagą konkurencyjną i rolą dynamiki otoczenia."* (s. 15); [badania dotyczące] *„wyjaśnienia i zrozumienia czynników kształtujących zdolność innowacyjną w aspekcie zarządzania innowacjami w dążeniu do doskonałości przekładających się na wyniki, czyli na efektywność przedsiębiorstwa (innowacyjną, finansową i społeczną) oraz przewagę konkurencyjną"* (s. 172). Obraz jeszcze bardziej komplikuje stanowisko prezentowane na stronie 170, zgodnie z którym, *„na potrzeby pracy przyjmuje się, że czynniki sukcesu, obejmują zintegrowaną kompozycję zdolności innowacyjnych przedsiębiorstwa w odniesieniu do sześciu wymiarów w dążeniu do doskonałości w zarządzaniu innowacjami przekładając się na efektywność i tworzenie przewagi konkurencyjnej"*.

Konkludując, dobór tematyki pracy, obejmującej istotę i znaczenie zdolności innowacyjnej w kontekście doskonalenia zarządzania innowacjami, oceniam jako trafny, odpowiadający aktualnym obszarom dyskursu w naukach o zarządzaniu i jakości. Niemniej, argumentację dotyczącą luk badawczych uznaję za niepełną, a sposób sformułowania badawczego za dalece niewystarczający, a zarazem sygnalizujący niedostatki warsztatu badawczego.

b. Cele opracowania, hipotezy badawcze

We wstępie monografii wskazano, że celem głównym pracy jest *„opracowanie modelu zdolności innowacyjnej w aspekcie zarządzania innowacjami w dążeniu do doskonałości oraz jego weryfikacja w badaniach empirycznych w przedsiębiorstwach przemysłu lotniczego w Polsce"* (s. 13). W tym samym brzmieniu przedstawiono cel w rozdziale metodycznym (Rozdział 4, s. 171). Takie powtórzenie jest jak najbardziej zasadne, zapewnia spójność i ciągłość wywodu. Niemniej, treść celu budzi zastrzeżenia. Po pierwsze, uwypuklenie kontekstu branżowego w treści celu jest niepotrzebnym zawężeniem. Po drugie, sposób zapisu nie wskazuje jednoznacznie, czy dążenie do doskonałości dotyczy zdolności innowacyjnej czy zarządzania innowacjami. Nie jest czytelnym, co oznacza *„model zdolności innowacyjnej w aspekcie zarządzania innowacjami..."*. Ta wątpliwość kieruje uwagę w stronę sposobu rozumienia zdolności innowacyjnej i jej lokacji koncepcyjnej względem zarządzania innowacjami. W pracy przyjęto, że zdolność innowacyjna stanowi kryterium oceny zarządzania innowacjami, co oznacza że gotowość do realizacji działalności innowacyjnej rozumiana jest w kategorii miernika faktycznie podejmowanych działań. Trudno się z tym zgodzić. Definicja jaką zaproponowano brzmi: *„zdolność innowacyjna to wielowymiarowa zdolność integrująca w wysokim stopniu różne zdolności zapewniające odpowiedni poziom ciągłego zarządzania*

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

procesem tworzenia i wdrażania innowacji spełniających potrzeby interesariuszy dla osiągania oczekiwanych efektów i przewagi konkurencyjnej" (s. 111). Mimo, że zapis obarczony jest podstawowym błędem *idem per idem*, to jednak implikuje odwrotną od komunikowanej w założeniach koncepcyjnych pracy relację między kluczowymi konstruktami. W konsekwencji cały zamysł badawczy pozostaje niezrozumiały. Przedstawione stanowisko wyjściowe do formułowania celu bynajmniej nie rozwiewa wątpliwości. W poprzedzającym akapicie stwierdzono bowiem, że *„czynnikami sukcesu mogą być zdolności innowacyjne, w szczególności ich zintegrowane kompozycje, które umożliwiają osiąganie efektywności i przewagi konkurencyjnej*" (...) *„czynniki sukcesu, obejmują zintegrowaną kompozycję zdolności innowacyjnych przedsiębiorstwa w odniesieniu do sześciu wymiarów w dążeniu do doskonałości w zarządzaniu innowacjami przekładając się na efektywność i tworzenie przewagi konkurencyjnej*" (s. 170). Zatem przyjęto wpierw, że istnieje szerszy zbiór zdolności innowacyjnych, które mogą być komponowane w rożne konfiguracje, a te konfiguracje reprezentują czynniki sukcesu. Tymczasem, cel główny informuje o konstruowaniu modelu zdolności innowacyjnej przedsiębiorstwa – zdolności ujętej w liczbie pojedynczej. Konsekwencje tego niespójnego stanowiska można zauważyć dalej w sformułowanym zestawie 14 celów szczegółowych (5 teoriopoznawczych, 6 empirycznych, 2 metodyczne oraz 1 praktyczny) (s. 171-172). Cel drugi obejmuje bowiem „[identyfikację] *czynników sukcesu wpływających na zdolność innowacyjną w dążeniu do doskonałości w zarządzaniu innowacjami na podstawie analizy literatury z uwzględnieniem modeli doskonałości oraz dojrzałości w tym obszarze*" (s. 171). W tym przypadku czynniki sukcesu nie są już konfiguracjami zdolności innowacyjnych, tylko czynnikami wpływającymi na zdolność innowacyjną (liczba pojedyncza). W konsekwencji nie jest jasnym, co jest faktycznym przedmiotem badań. Poza tym, nie jest jednoznacznym, co należy rozumieć przez enigmatyczne wskazanie „z uwzględnieniem modeli..."– cel powinien jasno i czytelnie określać zamierzenie, tym samym konkretnie informować o sposobie, zakresie uwzględnia wymienionych modeli.

Kolejne cele teoriopoznawcze (cel 3 i 4) dotyczą całościowo odpowiednio konceptualizacji modelu zdolności innowacyjnej oraz opracowania modelu badawczego. Niemniej, biorąc pod uwagę złożoność koncepcji stanowiących podstawy formułowanego modelu, oczekiwanym podejściem byłaby ujęta w odrębnych celach konsekwentna konceptualizacja poszczególnych relacji i związków przyczynowo skutkowych, oraz moderujących stanowiących zasadniczą konstrukcję nośną modelu.

Z kolei cel ujęty jako piąty w zestawie celów teoriopoznawczych, jest całkowicie niezrozumiały w kontekście nadrzędnego celu głównego, zgodnie z którym wysiłek badawczy ukierunkowano na opracowanie modelu zdolności innowacyjnej a nie zbioru modeli. W żadnej części opracowania nie przedstawiono podstaw teoretycznych, ani empirycznych uzasadniających interpretację poziomu dojrzałości zdolności innowacyjnej w kategoriach odrębnych modeli tejże zdolności. Treści ujęte w Podsumowaniu (s. 254-261) stanowią opis poziomów dojrzałości a nie odrębnych modeli.

W grupie celów empirycznych również występują nieprawidłowości. Ponownie następuje przywołanie czynników sukcesu (cel 6), które w tej odsłonie nie wpływają, tylko odnoszą się do zdolności innowacyjnej. Kolejny cel empiryczny (cel 7) w swym brzmieniu obejmuje w całości część walidacyjną celu głównego, co całkowicie podważa jego sens w zbiorze empirycznych celów szczegółowych.

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.p

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

Zależność ujęta w celu 9 budzi wątpliwości, w związku z łącznym ujęciem efektywności innowacyjnej z efektywnością finansową i społeczną przedsiębiorstwa, mimo że w literaturze przedmiotu (w tym przywoływanej w opracowaniu) podkreśla się wpływ wielu różnych procesów biznesowych na efektywność finansową, rynkową, społeczną przedsiębiorstwa. Poza tym, przyjęte ujęcie dojrzałości zdolności innowacyjnej jako określonego poziomu gotowości do realizacji działania, generuje uzasadnione oczekiwanie, że pomiędzy gotowością a ogólnym wynikiem finansowym przedsiębiorstwa powinno się znaleźć wspomniane działanie – tj. opracowywanie i komercjalizowanie innowacji. Argumentacja poprzedzająca prezentację celów, bynajmniej nie przekonuje i nie wyjaśnia zakładanej bezpośredniej relacji między zdolnością innowacyjną a efektywnością finansową czy przewagą konkurencyjną przedsiębiorstwa. Brak jest treści opisujących sposób wyodrębnienia wpływu zdolności innowacyjnych z mnóstwa innych determinantów efektywności przedsiębiorstwa. Analogiczna uwaga dotyczy kolejnego celu (Cel 10), w którym poziom gotowości do realizacji działalności innowacyjnej powiązano bezpośrednio z przewagą konkurencyjną, z pominięciem efektywności innowacyjnej.

Dwa cele metodyczne sformułowano poprawnie. Konstrukcja celu praktycznego (cel 14) jest zasadniczo jest prawidłowa, niemniej oczekiwany rezultat ujęto bardzo ogólnie.

Do realizacji wyznaczonego celu głównego sformułowano 6 hipotez badawczych, przy czym dla hipotez numer 3 i 5 sformułowano dodatkowo szczegółowe hipotezy. (s. 178 - 180). Biorąc pod uwagę, że zamierzenie badawcze dotyczy współzależności między określonymi zmiennymi decyzję o przyjęciu hipotez należy ocenić pozytywnie. Niemniej jednak, pierwsze z przedstawionych stwierdzeń nosi znamiona założenia. Dalej, biorąc pod uwagę treść celu głównego, w którym podkreślany jest aspekt dążenia do doskonałości, zastanawia brak hipotezy/hipotez adresujących problem osiągania określonego poziomu dojrzałości zdolności innowacyjnej – jakie czynniki mogą wpływać/warunkować przebieg procesu doskonalenia? W przywoływanych (wielokrotnie) w pracy pozycjach podkreśla się istotność czynników sytuacyjnych (por. Martusewicz i Szumowski, 2018), atrybutów organizacyjnych (Essman, 2009), czynników kontekstowych (Saunila, 2016). Kolejna hipoteza (H2) formalnie jest poprawna. Zastanowienie budzi komentarz towarzyszący hipotezie, stanowiący uzasadnienie i wyjaśnienie jej treści. Argumentacja wpisuje się bowiem w poddawane krytyce, kaskadowe, jednoliniowe ujęcie ścieżki dojrzałości, ignorujące zasadę ekwifinalności, która z kolei leży u podstaw koncepcji przewagi konkurencyjnej. Przy czym, na stronie 170 opracowania następuje uwypuklenie aspektu konfiguracji – wariantowości budowy układu – jednak myśl nie jest kontynuowana. Kolejne hipotezy 3 i 4 również formalnie są poprawne. Zastrzeżenia dotyczą logiki prowadzącej do ich sformułowania – tak jak miało to miejsce w przypadku empirycznych celów szczegółowych. Hipotezy 5 i 6, wraz z hipotezami cząstkowymi mają poprawną konstrukcję. Niemniej zastanawia fakt, nie uwzględnienia dynamiki otoczenia w roli moderatora osiągania określonego poziomu dojrzałości zdolności innowacyjnej. W szczególności, mając na uwadze osadzenie rozważań w perspektywie zdolności dynamicznych.

Po zapoznaniu się z głównym celem pracy, celami szczegółowymi oraz hipotezami stwierdzam znaczące nieprawidłowości w sformułowaniu tych podstawowych wyznaczników koncepcyjnych ram postępowania badawczego. Charakter wykazanych nieprawidłowości świadczy o wyraźnych niedostatkach warsztatu naukowo-badawczego.

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

c. Metodyka badań

Zgodnie z zapisem zawartym w rozdziale 4.2 monografii (s. 175) do analizy stanu wiedzy z zakresu wybranej tematyki wykorzystano metodę systematycznego przegląd literatury. Opis procedury zawarto w trzyzdaniowym akapicie. Podane informacje ograniczono do wskazania wykorzystanych elektronicznych baz danych oraz zbioru dziewięciu haseł kluczowych – zatem bardzo niewielki fragment treści, która powinna być ujęta w opisie tylko początkowej fazy kilkuetapowej procedury. Brak transparentnego opisu przebiegu postępowania stoi w sprzeczności z fundamentalnymi zasadami systematycznego przeglądu literatury. Co więcej, rezultaty przeprowadzonego przeglądu ujęte na stronach części teoretycznej monografii jednoznacznie świadczą o braku zachowania rygoru metodycznego, m.in. chaos pojęciowy w obszarze zdolności organizacyjnych, prezentowanie opracowań bez rozróżnienia stosowanych w nich podejść metodologicznych, łączenie w argumentacji opracowań podejmujących odmienne wątki i stanowiska metodologiczne, epizodyczne przywoływanie w tekście wybranych rezultatów badań empirycznych, selektywny dobór materiału w zestawieniach tabelarycznych przy braku pełnej informacji o wyjściowym zbiorze treści, prezentowanie nurtów i ścieżek badawczych wskazywanych przez autorów cytowanych prac a nie wynikających z przeprowadzonej analizy i syntezy dorobku, brak czytelnej informacji o zakresie dokonanej walidacji istniejących modeli dojrzałości zdolności innowacyjnej.

Część empiryczną opracowania, ukierunkowano na walidację opracowanego modelu zdolności innowacyjnej, oraz zależności przyczynowo skutkowych między poziomem dojrzałości zdolności innowacyjnej i efektywnością przedsiębiorstwa, oraz między poziomem dojrzałości zdolności innowacyjnej i przewagą konkurencyjną przedsiębiorstwa. Na potrzeby realizacji badań empirycznych przygotowano model badawczy ilustrujący zależności poddane weryfikacji. Uwagi odnoszące się do konstrukcji modelu zdolności innowacyjnej zawarto w kolejnym punkcie recenzji, mianowicie *d. Wartość naukowa pracy i jej wkład w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości*. W tym miejscu ocenie poddano dobór i zastosowanie metod oraz narzędzi badawczych.

Pozytywnie należy ocenić podjęcie wysiłku badań eksperckich w procesie konceptualizacji modelu. Zgodnie z zapisem w części metodycznej opracowania badania przeprowadzono przy zastosowaniu wywiadu w formule niestandaryzowanej i nieustrukturyzowanej (s. 175). Niemniej, na tej samej stronie nadmieniono, iż w ramach wywiadów wykorzystano kwestionariusz („kwestionariusz wywiadu") przygotowany zgodnie z układem pytań badawczych. Ponadto, w rozdziale przedstawiającym wyniki również następuje wskazanie na przygotowanie „szczegółowych pytań" (s. 199). Informacje te sugerują jednak strukturyzację wywiadu. Do badań wybrano w sposób celowy 12 ekspertów reprezentujących komplementarne obszary wiedzy eksperckiej, tj. nauki, biznesu, sektora publicznego. Dobór nie budzi zastrzeżeń. Przedstawiono krótki opis przebiegu wywiadów, niemniej nie wskazano przedziału czasu realizowanych badań. Ponadto, opis doboru ekspertów i procedury wywiadów zawarto w rozdziale 5 prezentującym wyniki, podczas gdy oczekiwanym jest umieszczenie pełnego, transparentnego zapisu postępowania badawczego w części metodycznej opracowania. Prezentacja wyników oraz ich podsumowanie w ujęciu tabelarycznym (s. 207-208) są czytelne i poprawne. Zastanawia natomiast brak jednoznacznego wskazania zakresu wykorzystania wyników w pracach koncepcyjnych – konkretnej informacji o wprowadzonych uzupełnieniach, modyfikacjach wyprowadzonego na podstawie przeglądu literatury modelu teoretycznego zdolności innowacyjnej przedsiębiorstwa. Wykorzystanie wyników w procesie operacjonalizacji

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

zmiennych również nie jest satysfakcjonujące ani czytelne – zaprezentowano tylko enigmatyczne sformułowania *„w oparciu o krytyczną analizę literatury oraz przeprowadzone wywiady z ekspertami / na bazie opinii ekspertów i literatury"* w komentarzu do zbioru zmiennych danego wymiaru (s. 185-187). W przeprowadzonej procedurze badawczej uwzględniono również badania pilotażowe z wybranymi przedstawicielami biznesu w branży lotniczej. Celem tego etapu była weryfikacja istotności zmiennych ujętych w kwestionariuszu badania zdolności innowacyjnej. Biorąc pod uwagę charakter podjętej problematyki oraz złożoność badanych konstruktów, realizacja badań pilotażowych jest niewątpliwie zasadna i decyzję o podjęciu tych badań należy ocenić pozytywnie. Niemniej, nie wskazano jednoznacznie liczby ekspertów biorących udział w badaniu pilotażowym, nie określono czasu i miejsca przeprowadzonego badania, jak również nie przedstawiono uzyskanych wyników.

Zasadnicze badania walidacyjne przeprowadzono według procedury badań ilościowych. Przygotowany model badawczy jest poprawny formalnie, niemniej zastanawia brak zmiennych kontrolnych. Dokonano operacjonalizacji zmiennych sformułowanego modelu, na podstawie której przygotowano narzędzie badawcze w postaci kwestionariusza. O ile podjęte kroki w ramach operacjonalizacji są zasadniczo poprawne, to jednak odnotowane nieprawidłowości na etapie konceptualizacji modelu teoretycznego poddają w wątpliwość rezultat końcowy procedury. W konsekwencji przygotowane autorskie narzędzie diagnostyczne w postaci kwestionariusza również budzi zastrzeżenia. Część mierników zdolności innowacyjnej obejmuje ocenę wyników działania – np. *1.5. Strategia firmy cechuje się skuteczną komercjalizacją innowacji opartych na ideach pochodzących z zewnątrz; 1.6. Strategia firmy powoduje, że wiele idei, pomysłów generowanych i rozwijanych w wyniku współpracy z innymi podmiotami jest skutecznie komercjalizowana.* Inne stwierdzenia trudno uznać za mierniki, ze względu na zachowaną zagregowaną postać „zdolności", czyli procedowanie weryfikacji zdolności poprzez zdolności – *„firma posiada zdolność"* (stwierdzenia 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 5.2, 5.3, 5.4, 5.7, 5.8, 6.5). Niewątpliwie jest to konsekwencja przyjęcia definicji obarczonej błędem idem per idem. Kwestionariusz zawiera również inne stwierdzenia stanowiące trudno mierzalne złożone agregaty – np. *„Otoczenie przedsiębiorstwa charakteryzuje się wysokim tempem zmian technologicznych, gospodarczych, społecznych, prawno-politycznych, często nieprzewidywalnych"*. W części kwestionariusza poświęconej efektywności oraz dynamice otoczenia przedsiębiorstwa zastrzeżenie budzi przyjęta skala oceny, w której uwzględniono opcje *„nie wiem"* i *„nie mam zdania"* w pozycji środkowej skali. Zgodnie ze znaczeniem udzielanej odpowiedzi te opcje nie powinny być uwzględniane w analizie wyników. Prezentowane wyniki wskazują jednak, że wskazania *„nie wiem"* i *„nie mam zdania"* były uwzględniane na równi z odpowiedziami wartościującymi. W przypadku przewagi konkurencyjnej skala została zbudowana inaczej, gdyż w pozycji środkowej znajduje się opcja wartościująca. Dodatkowo, biorąc pod uwagę specyfikę badanego problemu, zastawia brak uwzględnienia w metryczce pytania dotyczącego czasu funkcjonowania organizacji (wiek).

Zgodnie z treścią celu głównego próba badawcza została wyłoniona z populacji przedsiębiorstw funkcjonujących w branży lotniczej w Polsce. Przedstawiona w punkcie 4.3.3. argumentacja w sposób satysfakcjonujący i wyczerpujący uzasadnia przyjęte branżowe osadzenie badań. Zgodnie z zapisem, dobór przedsiębiorstw do badań miał charakter losowy. W opisie procedury doboru nie wskazano jednak liczebności populacji wyjściowej, wskaźnika zwrotu. Ostatecznie próba badawcza liczyła 53 przedsiębiorstwa. Zebrany materiał empiryczny został poddany weryfikacji przy użyciu zestawu narzędzi statystycznych. Dobór narzędzi nie budzi zastrzeżeń. Przedstawiony w rozprawie zapis przebiegu analizy oraz uzyskanych wyników jest przejrzysty,

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

odpowiadający standardom. Niemniej, nieprawidłowości merytoryczne, które zidentyfikowano w kwestionariuszu, mogą stanowić podstawę podważenia uzyskanych rezultatów.

d. Wartość naukowa pracy i jej wkład w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości

Struktura pracy w układzie teoretyczno-empirycznym jest poprawna, odpowiadająca standardom. W dwóch pierwszych rozdziałach przedstawiono wyniki przeprowadzonego przeglądu literatury w odniesieniu do głównych konstruktów tworzących ramy koncepcyjne badania. Zaplanowano przejrzysty i logiczny układ, jednakże przyjęty sposób wypełnienia poszczególnych sekcji budzi istotne zastrzeżenia. Mimo że treści oparto o imponujący zbiór źródeł literaturowych, to sformułowany przekaz wyraźnie ciąży w kierunku raczej powierzchownej kompilacji niż twórczej dyskusji i syntezy istniejącego dorobku. Selektywny, niespójny, pobieżny i wielu momentach nieścisły sposób prezentowania wyników przeglądu dorobku dalece odbiega od przyjętych standardów porządkowania i systematyzacji wiedzy. W pierwszym rozdziale rozważania skoncentrowano na koncepcji zdolności innowacyjnej oraz procesie zarządzania innowacjami. Już na wstępie rozdziału przedstawiane są całkowicie sprzeczne stanowiska, bez jakiegokolwiek komentarza, wyjaśnienia – tj. zarządzanie innowacjami jako funkcja zdolności innowacyjnej, a kilka zdań dalej zdolność innowacyjna jako funkcja zarządzania innowacjami (s. 20). W kolejnym punkcie, który w zamierzeniu powinien wyjaśnić istotę zdolności innowacyjnej, zaprezentowano paletę kategorii stosowanych z dużą swobodą, bez określenia jakichkolwiek granic znaczeniowych, m.in. zdolności, umiejętności, kompetencje, potencjały, możliwości. Dalej w tabeli (s. 22) ujęto subiektywnie dobrany zestaw definicji (brak jakiegokolwiek kryterium), który nie został opatrzony interpretacją, dyskusją, wyjaśnieniem prezentowanych stanowisk definicyjnych. Co bardziej zaskakujące, tabeli towarzyszy równoległa narracja wprowadzająca nowe definicje i ujęcia, również w formule pozbawionej autorskiej refleksji. Całość prezentowanego zestawu definicji nie wieńczy synteza ani konkluzja w postaci stanowiska definicyjnego przyjętego w opracowaniu (definicja pojawia się ale dopiero w rozdziale 3, s. 111). W kolejnej sekcji przedstawiono rodzaje zdolności innowacyjnej. W tym przypadku zastrzeżenia budzi nie tylko ograniczona dyskusja i ponowny brak konkluzji, ale również nieścisłość w sposobie relacjonowania ujęć cytowanej literatury – np. Zheng, Liu i George (2010) bynajmniej nie identyfikują zewnętrznych zdolności innowacyjnych, a sam podział na wewnętrzne i zewnętrzne zdolności innowacyjne nie jest częstym w literaturze światowej, Wang i Ahmed (2007) nie dokonują podziału zdolności innowacyjnej ale konceptualizacji dynamicznych zdolności poprzez dekompozycję na 3 składowe w postaci zdolności adaptacyjnej, absorpcyjnej oraz innowacji, Lawson i Samson (2001) nie identyfikują odrębnej kategorii zintegrowanej zdolności innowacyjnej, wskazują natomiast na integrującą funkcję zdolności innowacyjnej, co stanowi podstawę do uznania jej przez autorów za zdolność dynamiczną organizacji. Dalsza narracja zawarta w rozdziale przebiega w podobnym stylu. Nie sposób odczytać przyjętego rozróżnienia kategorii zdolności innowacyjnej i dynamicznej zdolności innowacyjnej, czy też określenia przyjętej perspektywy wobec natury dynamicznych zdolności (ogólność/specyficzność). Cytowane w opracowaniu publikacje źródłowe prezentują zdecydowanie bardziej klarowne, uporządkowane merytorycznie a jednocześnie bardziej zaawansowane koncepcyjnie rozważania i propozycje względem konstruktu dynamicznej zdolności innowacyjnej przedsiębiorstwa. W świetle sformułowanych zastrzeżeń, nie sposób się zgodzić, że w niniejszym opracowaniu *„teoria zdolności dynamicznych faktycznie stanowi podstawę i platformę metodologiczną dla opracowania modelu zdolności innowacyjnej"* (s.

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

169). Wadliwie prowadzony wywód ostatecznie stał się podstawą dla kluczowego założenia koncepcyjnego opracowania, mianowicie, że zdolność innowacyjna przedsiębiorstwa stanowi kryterium oceny zarządzania innowacjami, co stoi w całkowitej sprzeczności z ujęciami prezentowanymi w cytowanej literaturze – zdolność innowacyjnej nie można bezpośrednio zmierzyć, jest osadzona w procesach organizacyjnych i poprzez badanie tych procesów można ją identyfikować i weryfikować (m.in. Lawson i Samson, 2001, Wójcik-Karpacz, 2017; Saunila, 2016; Narcizo i in., 2017). Ponadto, bardzo pobieżne i wybiórcze nakreślenie zależności między zdolnością innowacyjną organizacji a osiąganą przez nią efektywnością oraz przewagą konkurencyjną (s. 38-41), nie zapewnia odpowiednio przekonujących i satysfakcjonujących podstaw do formułowania założeń i hipotez badawczych dotyczących związku przyczynowo skutkowego między identyfikowanymi kategoriami. W części monografii stanowiącej prezentację przeprowadzonego przeglądu literatury przedstawiono co najwyżej zdawkową, mało czytelną kompilację wybranych opracowań o całkowicie odmiennym podejściu metodologicznym, odmiennych założeniach koncepcyjnych, modelowych, zestawach zmiennych (np. wsparcie argumentacji fragmentem abstraktu, gdzie wskazano implikacje wyników a nie przedmiot przeprowadzonych badań – Wijekoon i Galahitiyawe (2016); podawanie części wyników bez pozostałych zmiennych przyjętych w modelach - Guan i Ma, (2003), Liao (2016)).

Rozważania obejmujące problematykę zarządzania innowacjami sugerują lepsze rozeznanie w obszarze, niemniej przedstawiona narracja również obarczona jest niedociągnięciami związanymi z dyscypliną pojęciową (np. umiejętności, zdolności, zarządzanie innowacjami, zarządzanie działalnością innowacyjną, holistyczne podejście do zarządzania innowacjami, zintegrowane zarządzanie holistyczne), zatarciem granic miedzy definicją zjawiska a charakterystyką jego rodzajów, pobieżnym relacjonowaniem ujęć prezentowanych w cytowanej literaturze i brakiem refleksji własnej oraz konkluzji (m.in. nie wyjaśnione stanowisko względem innowacyjności). Interesującym zabiegiem było wprowadzenie kwestii standaryzacji zarządzania innowacjami, mając na uwadze nakreślony wcześniej kontekst teorii zdolności dynamicznych oraz poszukiwania źródeł przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw. Niestety, nie podjęto dyskusji nad istotą i skutkami napięcia między standaryzacją i zmiennością, oraz specyficznością, unikalnością rozwiązań. Trudno dwa ogólnikowe zdania zawarte w podsumowaniu (s. 65) uznać za dyskusję.

Drugi rozdział opracowania poświęcono koncepcjom doskonałości i dojrzałości w zarządzaniu innowacjami. Pozytywnie oceniam rozpoczęcie wywodu od kwestii rozumienia terminu podstawowego dla prowadzonych rozważań, czyli doskonałości. Tego zabrakło zdecydowanie w pierwszym rozdziale w odniesieniu do zdolności organizacyjnej. Niemniej, osadzenie doskonałości w obszarze zarządzania budzi wątpliwości podobnej natury do tych, które wskazano względem rozważań zawartych w rozdziale pierwszym. Ponownie bardzo selektywnie i pobieżnie potraktowano literaturę źródłową. Po lekturze sekcji dalej nie jest jasnym co rozumieć przez doskonałość organizacji, doskonałość procesów w organizacji, doskonałość działania. Argumentacja odwołuje się do pojęcia efektywności jednak w sposób dalece niejasny – np. *organizacja wysokiej efektywności; doskonałość w zarządzaniu powiązana jest z wyznaczaniem (...) celu jakim jest rozwój; osiąganie doskonałej efektywności; rezultatem doskonalenia jest stan doskonałości (ideału, wzorca)* (s. 70-74). Przytoczono nawet krytyczną refleksję prof. Cyferta wobec możliwości określania stabilnego stanu doskonałości w zarządzaniu (s. 70), niestety cytowanej wypowiedzi nie towarzyszy żaden autorski komentarz, wyjaśnienie, czy też kontrargument. Przygotowane zestawienia tabelaryczne również nie

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

satysfakcjonują a wręcz budzą zastrzeżenia. W tabeli 7 łącznie potraktowano cechy, czynniki i efekty doskonałości organizacyjnej, odwołując się do pięciu opracowań bez jakiegokolwiek adnotacji informującej o przyjętych odmiennych podejściach badawczych oraz kontekście realizowanych badań. Z kolei w tabelach 8 i 9 wyodrębniono kolumny na polskie nazwy modeli i powtórne przywoływanie źródeł zamiast wskazania zakresu wykorzystania modeli w badaniach teoretycznych (wykorzystane ujęcia teoretyczne), oraz empirycznych (eksploracyjnych, walidacyjnych). Ponadto, łącznie potraktowano modele odnoszące się do dojrzałości zdolności innowacyjnej i dojrzałości zarządzania innowacjami. W rozdziale brak jest pogłębionych rozważań adresujących prezentowaną w literaturze krytykę omawianych koncepcji dojrzałości i doskonałości w odniesieniu do procesów i zdolności organizacyjnych. Kilkuzdaniowe zasygnalizowanie kwestii w podsumowaniu rozdziału jest dalece niewystarczające. Wbrew zapowiedziom nie poddano analizie porównawczej modeli dojrzałości i doskonałości, omówiono je całkowicie odrębnie, bez podjęcia wysiłku identyfikacji i wyjaśnienia natury współzależności między nimi. Brak rzetelnego rozpoznania ciąży na kolejnych etapach procesu badawczego. Dokonano bowiem *kompilacji* modeli przyjmując skrajnie deterministyczne stanowisko, zgodnie z którym poziom dojrzałości uznawany w literaturze za miarę przewidywalności wyniku (powtarzalność) identyfikowany jest jako miara wartości wyniku, przy jednoczesnym braku uwzględnienia jakichkolwiek czynników sytuacyjnych (s. 154-156). Trudno zgodzić się z takim ujęciem, zwłaszcza przy braku jego klarownego wyjaśnienia i uzasadnienia. Poza tym, warto nadmienić, iż bynajmniej nie jest ono spójne z propozycją współzależności modeli prezentowaną przez Martusewicz i Szumowskiego (2018), którą uznano za wyjściową dla rozważań prowadzonych w opracowaniu (s. 83-84).

Opracowany autorski model zdolności innowacyjnej przedstawiono w rozdziale trzecim. Na wstępie przytoczono przyjęte założenia, do których zgłoszono zastrzeżenia we wcześniejszych częściach recenzji – uznanie zdolności innowacyjnej za kryterium oceny zarządzania innowacjami, utożsamienie miary przewidywalności wyniku z miarą jego wartości, przyjęcie definicji zdolności innowacyjnej obarczonej podwójnym błędem *idem per idem*, sprzeczności w zakresie wykorzystania teorii zdolności dynamicznych (integrująca funkcja zdolności dynamicznych przypisana zdolności innowacyjnej, która z kolei obejmuje łącznie dynamiczne i operacyjne zdolności, *„zdolność do integracji różnych rodzajów zdolności ze szczególną rolą dynamicznych zdolności innowacyjnych*" s. 110-111). Opracowany model odzwierciedla niedostatki powierzchownego rozpoznania sygnalizowanych zagadnień. Nie zaadresowano uwag komunikowanych w literaturze, dotyczących nadmiernego upraszczania opisu złożonych stanów organizacyjnych, a wręcz przeciwnie zaproponowano model bardziej uproszczony niż wcześniej publikowane propozycje. Zastrzeżenia wspiera niefortunna ilustracja czteroskładnikowego modelu w postaci trójwymiarowego schematu, na którym czytelnie oznaczono tylko dwie współrzędne, tj. wymiary zdolności innowacyjnej oraz poziomy jej dojrzałości (s. 113). Towarzyszący opis, ujęty jako konceptualizacja składników modelu, w dominującym zakresie powinien stanowić część wcześniejszych rozdziałów teoretycznych, gdyż wskazane wymiary zdolności innowacyjnej zostały wyodrębnione, zdefiniowane, sparametryzowane, przez innych badaczy, jak również poddane walidacji. Argumentując na rzecz autorskiego konstruktu teoretycznego oczekiwanym dla tej części opracowania było wskazanie autorskiego wkładu, czytelnego opisu wartości dodanej w odniesieniu do istniejących modeli. Niestety, tego nie przedstawiono. Ponadto, nie wyjaśniono przyjętej logiki zależności między elementami modelu. Zamieszczony na stronie 115 schemat trudno uznać za pomocny, gdyż przedstawia za pomocą strzałek powiązania wszystkich elementów ze sobą, i nie towarzyszy mu żaden opis zilustrowanych relacji. W konsekwencji przedstawiona

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

konceptualizacja nie dostarcza wyjaśnienia, jak są rozumiane i czym się przejawiają poszczególne poziomy dojrzałości zdolności innowacyjnej w odniesieniu do przyjętych wymiarów modelu. Częściowo potrzebnych informacji dostarcza fragment podsumowania wyników badań empirycznych, niemniej w teście następuje niezrozumiała i bezpodstawna merytorycznie redefinicja poziomów dojrzałości zdolności innowacyjnej jako odrębnych modeli zdolności innowacyjnej (s. 254 – 261).

W rozdziale czwartym przedstawiono opis metodyki badań. Uwagi dotyczące zawartych w nim treści ujęto w punkcie b i c niniejszej recenzji. Wyniki przeprowadzonych badań empirycznych zaprezentowano i omówiono w rozdziale piątym opracowania. Prezentacja graficzna, tabelaryczna i narracyjna jest poprawna, czytelna i spójna. Niemniej, należy podkreślić wskazane zastrzeżenia wobec modelu oraz przygotowanego kwestionariusza, za pomocą którego pozyskano dane do analiz. Zastrzeżenia budzi podsumowanie, w którym, jak już wskazano we wcześniej przedstawionych uwagach, dokonano nieuprawnionej reinterpretacji poziomów dojrzałości zdolności innowacyjnej jako modeli zdolności innowacyjnej.

W zakończeniu czytelnie zaadresowano cele i hipotezy badawcze, sformułowano implikacje teoretyczne oraz praktyczne, przedstawiono ograniczenia prawomocności uzyskanych wyników oraz nakreślono kierunki dalszych badań. Lektura zawartych treści pozwala skonstatować, że użycie terminu „implikacje" w odniesieniu do sfery praktyki biznesowej, jest nieadekwatne, zdecydowanie na wyrost, gdyż wskazano zdecydowanie bardzo ogólne propozycje możliwych kierunków działań.

Wniosek: W świetle przedstawionej oceny i uwag stwierdzam, ze przedstawione osiągnięcie nie dostarcza nowej wiedzy, nie pogłębia zrozumienia omawianych kategorii. Istotne, a zarazem decydujące zastrzeżenia budzi warstwa koncepcyjna przedstawionego opracowania, która stanowi podstawę części empirycznej, a tym samym rzutuje na wartość całego osiągnięcia. Podsumowując, rezultaty przeprowadzonych badań nie wnoszą nowej wiedzy o zdolności innowacyjnej przedsiębiorstw. Tym samym stwierdzam, że wskazane osiągnięcie naukowe w postaci monografii pt. *Model zdolności innowacyjnej przedsiębiorstw*, wydanej przez Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa TNOiK „Dom Organizatora", nie wnosi znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości.

Drugi wymóg ustawowy nie został spełniony.

5. **Kryterium III – ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej (art. 219 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce)**

O istotnej aktywności naukowej dr inż. Joanny Machnik-Słomki świadczy uczestnictwo w projektach badawczych finansowanych w trybie konkursowym i realizowanych we współpracy z innymi instytucjami naukowymi niż uczelnia macierzysta. W przedstawione dokumentacji Habilitantka wskazała na udział w jednym międzynarodowym projekcie badawczym, w którym pełniła rolę wykonawcy: projekt typu STREP, 6 Program Ramowy UE, pt. *International Knowledge and Innovation Networks for European Integration, Cohesion and Enlargement – IKINET*", realizowany w latach 2005-7 przez Instytut Badań Systemowych Polskiej Akademii Nauk a koordynowany przez University of Rome Tor Vergata. Uczestniczyła również jako

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania
i Komunikacji Społecznej

Instytut
Przedsiębiorczości

wykonawca w jednym projekcie badawczym finansowanym przez NCN oraz w dwóch finansowanych ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: (1) „Przedsiębiorczość technologiczna i rozwój organizacji" realizowany na Politechnice Śląskiej w latach 2013-18; (2) *„Zarządzanie kapitałem intelektualnym w regionalnych sieciach proinnowacyjnych"* realizowany w latach 2005-6 przez Instytut Badań Systemowych Polskiej Akademii Nauk; (3) *„Zastosowanie modelu potrójnej helisy w zarządzaniu polityką innowacyjną w metropoliach"* realizowany w latach 2010-12 na Politechnice Lubelskiej. Ponadto, była wykonawcą w projekcie badawczo-wdrożeniowym pt. *„Zintegrowany system zarządzania unieszkodliwianiem azbestu na składowiskach podziemnych w aspekcie zrównoważonego rozwoju Polski wschodniej"* finansowanym ze środków NCBiR a realizowanym w latach 2010-13 na Politechnice Lubelskiej. Warto również nadmienić, że Habilitantka brała czynny udział jako wykonawca w dwóch projektach finansowanych z funduszy UE w ramach programów operacyjnych: (1) 2009-10 *„Zarządzanie własnością intelektualną"* – Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, realizowany przez Krajową Izbę Gospodarczą; (2) 2010 *„Zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego"* – Program Operacyjny Kapitał Ludzki, realizowany na Politechnice Śląskiej. Habilitantka równolegle aktywnie uczestniczyła w 7 projektach badawczych finansowanych w ramach działalności statutowej na macierzystej uczelni.

Przejawem istotnej aktywności naukowej realizowanej we współpracy z innymi uczelniami jest staż naukowy zrealizowany w uczelni zagranicznej, VSB Technical University of Ostrawa w okresie 13.01.2020 – 31.01.2020. Ponadto, w 2018 roku Habilitantka odbyła staż o charakterze naukowo-dydaktycznym w Malta College of Arts, Science & Technology w ramach programu Erasmus+.

Oceniając aktywność naukową Kandydatki należy wskazać na dorobek publikacyjny wypracowany po uzyskaniu stopnia doktora. Zgodnie z załączonym wykazem dorobek ten obejmuje (oprócz monografii przedstawionej jako osiągnięcie naukowe) 2 współautorskie monografie, 34 rozdziały w monografiach, w tym 14 we współautorstwie, 35 artykuły naukowe w czasopismach, w tym 2 artykuły czasopiśmie z Impact Factor opracowane we współautorstwie, 2 współredakcje naukowe monografii. Dla wszystkich współautorskich opracowań przedstawiono oświadczenia współautorów określające indywidualny wkład w powstanie publikacji. Sumaryczny Impact Factor wynosi 6,008. W załączonej informacji przedstawiono liczbę cytowań oraz indeksy Hirscha w bazach Scopus, Web of Science, oraz Google Scholar. Wskaźniki kształtują się na przeciętnym lecz wystarczającym poziomie rozpoznawalności prac, adekwatnym do aktualnego etapu rozwoju naukowego. Habilitantka lokuje swoje prace w ramach pięciu głównych nurtów badawczych w obszarze zarządzania innowacjami w organizacji i w regionie, a mianowicie obejmujących (1) modele organizacji wspierających innowacje i transfer technologii, (2) zarządzanie innowacjami w przedsiębiorstwie, zdolność innowacyjna oraz metody diagnozy działalności innowacyjnej, (3) polityka innowacyjna i regionalna strategia innowacji, (4) sieci innowacji i transferu technologii oraz klastry, (5) zarządzanie i wdrażanie innowacji w aspekcie zrównoważonego rozwoju. Każdy ze wskazanych obszarów wspiera materiał badawczy, upowszechniany w publikacjach naukowych. Przedstawiony do oceny dorobek wykazuje spójność tematyczną w ramach wskazanych nurtów badawczych.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w dokumentacji Habilitantka w sposób czynny uczestniczyła 26 konferencjach naukowych, w tym 12 międzynarodowych z czego 4 odbyły się

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl

za granicą. Ponadto, dr inż Joanna Machnik-Słomka była członkiem komitetów naukowych dwóch międzynarodowych konferencji, które odbyły się w Kosowie i Czarnogórze. Aktywne uczestnictwo w wydarzeniach naukowych obejmuje również wystąpienia podczas trzech seminariów naukowych organizowanych w ramach posiedzeń Komisji Nauk Organizacji i Zarządzania Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach, której jest członkiem. Ponadto, jest również członkiem Polskiego Towarzystwa Zarządzania Innowacjami.

Habilitantka wykazuje także istotną aktywność w zakresie współpracy z sektorem biznesu oraz instytucjami publicznymi. Dr inż. Joanna Machnik-Słomka podejmowała się realizacji usług doradczych na rzecz sektora MŚP w ramach programów finansowanych przez Ministerstwo Gospodarki oraz z funduszy UE, pełniła funkcję menedżera projektów związanych z sieciowym wsparciem innowacji i transferu technologii finansowanych z funduszy UE, organizowała konferencje branżowe, warsztaty technologiczne, spotkania brokerskie oraz misje gospodarcze. Ponadto, pełniła funkcję kierownika, a później również dyrektora Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii Górnośląskiej Agencji Przekształceń Przedsiębiorstw SA w Katowicach (2001-10). Jest członkiem Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce. Wykonała 8 ekspertyz i opinii eksperckich na zlecenie jednostek samorządowych, podmiotów prywatnych. Brała udział w 6 zespołach eksperckich, w tym w zespole odpowiedzialnym za opracowanie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-20, oraz w zespołach oceniających projekty Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego.

Wniosek: trzeci wymóg ustawowy został spełniony.

6. Konkluzja

Wynik przeprowadzonej oceny wskazuje, że spełniono kryterium pierwsze dotyczące posiadania stopnia doktora, oraz kryterium trzecie dotyczące istotnej aktywności naukowej realizowanej na więcej niż jednej uczelni, natomiast nie spełniono kryterium drugiego, gdyż w mojej opinii przedstawione osiągnięcie nie stanowi znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej nauki o zarządzaniu i jakości. Mając na uwadze, że zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (DZ. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.) wymogi prawne wobec osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego mają charakter łączny, co oznacza konieczność ich jednoczesnego spełnienia, stwierdzam że brak spełnienia kryterium drugiego nie pozwala mi poprzeć wniosku dr inż. Joanny Machnik-Słomki o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej

Instytut Przedsiębiorczości

ul. Prof. St. Łojasiewicza 4
PL 30-348 Kraków
tel. +48(12) 664 5579
tel. +48(12) 664 5578

www.przedsiebiorczosc.uj.edu.pl